

การศึกษาแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2*

A STUDY OF THE GUIDELINE FOR EDUCATIONAL RESOURE
MOBILIZATION FOR THE EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION
SCHOOL UNDER NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

ล่อ วิลัย¹, สกุล เกียรติจิรวีวัฒน์² และ พิศาระวี วีระพงศ์พร³

Laor Wilai¹, Sakul Kiatjeeravirat² and pisarawee weeraphongporn³

¹⁻³มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

¹⁻³Western University, Thailand

Corresponding Author's Email: asiriporn1993@gmail.com

วันที่รับบทความ : 21 มีนาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 27 มีนาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 29 มีนาคม 2568

Received 21 March 2025; Revised 27 March 2025; Accepted 29 March 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ 2. เพื่อศึกษาแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Citation:

* ล่อ วิลัย, สกุล เกียรติจิรวีวัฒน์, และพิศาระวี วีระพงศ์พร. (2568). การศึกษาแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(2), 304-318.

Laor Wilai, Sakul Kiatjeeravirat, and pisarawee weeraphongporn. (2025). A Study Of The Guideline For Educational Resoure Mobilization For The Educational Opportunity Expansion School Under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(2), 304-318.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 237 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจี&มอร์แกน และกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 7 คน การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42 - 0.77 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่าด้านที่มีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ได้แก่ ทรัพยากรด้านงบประมาณ และทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

2. แนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย

2.1 ทรัพยากรด้านงบประมาณ (1) ควรมีการศึกษา วิเคราะห์ กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการระดมทรัพยากร (2) ควรมีการวิจัยการระดมทรัพยากร (3) ควรมีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรงบประมาณที่หลากหลาย (4) ควรจัดกิจกรรมนันทนาการกับกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียน (5) ควรรายงานผลการนำงบประมาณไปใช้

2.2 แนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ (1) โรงเรียนควรวางแผนและกำหนดนโยบาย และ (2) ในการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ภายหลังที่ได้รับการสนับสนุน โรงเรียนควรดำเนินการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับไปดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อย่างเป็นระบบ คุ่มค่า ประหยัด ประเมินผลก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้งาน

คำสำคัญ : การระดมทรัพยากรทางการศึกษา, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

Abstract

The objectives of this research were: 1. to study the problems and approaches to mobilize educational resources of the educational opportunity expansion schools under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 and 2. to study the approach to mobilizing educational resources of schools expanding educational opportunities under the Nakhon Pathom primary educational service area office 2. about 237 persons, The target group of experts is school administrators, teachers academic administrators 7 persons. Quantitative data using a 5 - level scale questionnaire have a classification power value between 0.42 and 0.77 and a confidence value of 0.97, Analyze data using mean and standard deviation. Qualitative data is collected using interviews, content analysis, and descriptive presentations.

The research has found that

1. The problem of mobilizing educational resources of the educational opportunity expansion schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 is moderate, It was also found that the problem areas with an average higher the total average were budget resources and material resources.

2. Guidelines for the mobilization educational resources of the educational opportunity expansion schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2

2.1 In terms of budgetary resources, (1) there should be a study, analysis, and target group for resource mobilization. (2) There should be research on resource mobilization. (3) A variety of budget resource mobilization activities should be organized. (4) Recreational activities should be organized with groups of people who have good relationships with the school. and (5) The results of budget implementation should be reported.

2.2 Guidelines for mobilizing educational resources of the educational opportunity expansion schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 in terms of material resources and equipment are: (1) Schools should plan and set policies. and (2) In managing materials and equipment after receiving support, the school should use the materials and equipment received to achieve the objectives. worth it. Economical, evaluate before, during and after use.

Keywords: Educational resource mobilization, The Educational Opportunity Expansion Schools, Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาที่อยู่ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด ทรัพยากรทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นและเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างสูงที่จะนำไปให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรงบประมาณ และทรัพยากรอาคารสถานที่ (ปรีชา คัมภีร์, 2547, หน้า 87) ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การบริหารงานของผู้บริหารดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ทรัพยากรทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อหน่วยงานสถานศึกษาในการบริหารงานทางการศึกษา ดังนี้ 1. เพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมจำเป็นต้องใช้ทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุหรือสิ่งอื่น ๆ ถ้าหากไม่มีทรัพยากรแล้ว การดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถดำเนินไปได้ หรืออาจทำได้แต่ไม่สามารถได้ผลดี 2. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงานนั้น เช่น การจัดหาทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำงาน 3. เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมใหม่ ๆ การบริหารทรัพยากร นอกจากจะเป็นการบริหารเพื่อให้หน่วยงานดำเนินกิจกรรมปกติธรรมดาของหน่วยงานแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรเพื่อเสาะแสวงหาความคิดใหม่ ๆ ด้วย 4. เพื่อเป็นการกระจายทรัพยากรในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ ในการบริหาร เช่น เกณฑ์ความรีบด่วนของงาน เกณฑ์ความสอดคล้องกับนโยบายหรือภารกิจหลัก และเกณฑ์ความจำกัดของทรัพยากร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุให้สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติยังมีปัญหาหลายประการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่มีคุณภาพและมาตรฐานต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจาก พื้นฐานความขาดแคลนทั้งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ขาดแคลนครูทั้งปริมาณและคุณภาพ ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากชุมชน บางแห่งที่ตั้งอยู่เขตชนบท จึงมีความเสียเปรียบด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความไม่เสมอภาคในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สุวิทย์ ยอดสละ, 2554) ถึงแม้ว่ารัฐบาลพยายามที่จะจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวให้กับโรงเรียนต่าง ๆ แต่ปัญหาเรื่องความพอเพียง ความเสมอภาค และคุณภาพก็ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ที่กล่าวถึงปัญหาการศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ว่าได้ใช้แผนมาเป็นเวลากว่า 6 ปีจนถึงปัจจุบันที่กล่าวถึงการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาไม่ได้มาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาสำคัญหลายประการ ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น 1. โรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยจัดสรรตามรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียน มากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดน้อยลง 2. ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบกลุ่มสาระเนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสัดส่วนครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรครูแก่นักเรียนบางแห่งที่มีจำนวนนักเรียนน้อย ทำให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ครูไม่ครบทุกสาขาวิชา 3. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน

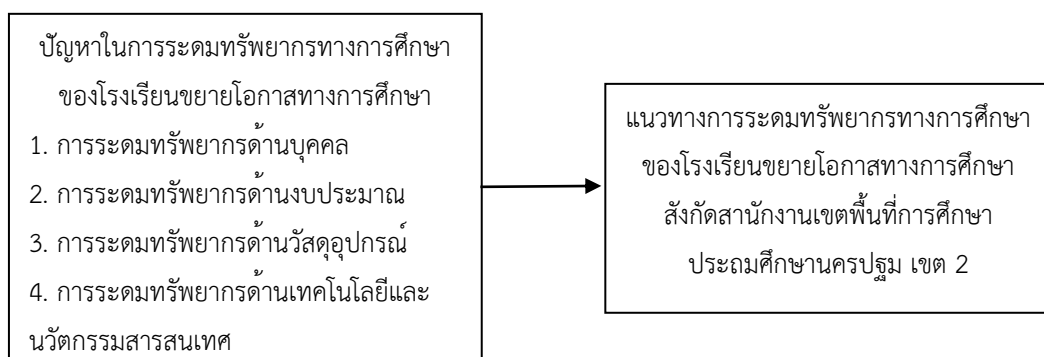
โดยปกติทั่วไปของสถานการณ์ปัจจุบันสภาพปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 การแก้ไขปัญหา

หรือการจัดการศึกษาจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางการศึกษาทุกด้าน เพื่อจะพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสารสนเทศ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการ โรงเรียนหลายแห่งจึงต้องมีแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง ด้วยวิธีการตามความเหมาะสม บางโรงเรียนมีวิธีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้เพียงพอกับความต้องการในการบริหารสถานศึกษาของตนเอง แต่ยังมีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอีกหลายแห่งที่ขาดความรู้ ความเข้าใจถึงแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก

ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาเผยแพร่ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยการศึกษาแบบมีโครงสร้าง กับผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 7 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 35 คน ครู จำนวน 548 คน รวมทั้งสิ้น 583 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วยผู้บริหาร 35 คน ครู 199 คน รวม 234 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ & มอร์แกน ในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42 - 0.77 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยทำหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครปฐม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 234 ฉบับ และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และ

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การเก็บข้อมูลแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คณะผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 7 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ผลการวิจัย

1. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมสองด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรงบประมาณ และด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ผลการศึกษา ดังนี้

1.1 ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ (1) การวิเคราะห์และกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการ

ระดมทรัพยากรงบประมาณ (2) การรายงานการระดมทรัพยากรงบประมาณให้ผู้สนับสนุนทราบ และ (3) การจัดทำโครงการระดมทรัพยากรงบประมาณ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ (1) การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการระดมทรัพยากรการเงินต่อชุมชน และสาธารณชนได้รับทราบ (2) การสรุปผล การรายงานผลการระดมทรัพยากรงบประมาณ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงการทำงานครั้งต่อไป และ (3) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการระดมทรัพยากรงบประมาณ

1.2 ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ (1) การบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ภายหลังที่ได้รับการสนับสนุน (2) การรายงานการระดมทรัพยากรงบประมาณให้ผู้สนับสนุนทราบ และ (3) การยกย่องและประกาศเกียรติคุณแก่ผู้สนับสนุน และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ (1) การสำรวจข้อมูลความต้องการความจำเป็น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา (2) การจัดทำข้อมูลบุคคล ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถานประกอบการ มูลนิธิ การกุศลที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียน และ (3) การรายงานผลการระดมทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ต่อหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

1.3 ด้านทรัพยากรบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ (1) การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรบุคคล (2) การสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน และ (3) การนำผลการประเมินการระดมทรัพยากรบุคคลมาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานในครั้งต่อไป และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการระดมทรัพยากรบุคคล (2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรบุคคลในด้านต่าง ๆ และ (3) การรายงานผลการระดมทรัพยากรบุคคลต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

1.4 ด้านทรัพยากรเทคโนโลยีและนวัตกรรม สารสนเทศ โดยรวมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ (1) การประสานงานการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (2) การประกาศและเผยแพร่เกียรติคุณแก่ผู้สนับสนุน และ (3) การจัดทำโครงการการระดมเทคโนโลยีและนวัตกรรมสารสนเทศเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ (1) การรายงานผลการระดมทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ (2) การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการระดมทรัพยากรด้านเทคโนโลยี

และนวัตกรรมสารสนเทศ และ (3) การนำผลการประเมินการระดมทรัพยากรเทคโนโลยีและนวัตกรรมสารสนเทศมาปรับปรุงแก้ไขในการบริหารโครงการในครั้งต่อไป

2. แนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย

2.1 การระดมทรัพยากรด้านงบประมาณ

2.1.1 ควรมีการศึกษา วิเคราะห์ กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการระดมทรัพยากร โดยการรวบรวมข้อมูล ผู้ที่เคยบริจาคและผู้ที่กำลังจะบริจาค

2.1.2 ควรมีการวิจัยการระดมทรัพยากร เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ ประเด็นที่กำหนดในการขอรับการสนับสนุน เป็นต้น

2.1.3 ควรมีจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรงบประมาณที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน

2.1.4 ควรจัดกิจกรรมนันทนาการกับกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียน

2.1.5 ควรรายงานผลการดำเนินงานไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค

2.2 ด้านการระดมทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

2.2.1 โรงเรียนควรวางแผนและกำหนดนโยบาย ศึกษานโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอื่น ๆ ร่วมด้วย และประชุมร่วมกันกับผู้มีส่วนได้เสีย ในการวางแผนการระดมทรัพยากรของโรงเรียน

2.2.2 ในการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ภายหลังที่ได้รับการสนับสนุน ควรดำเนินการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับไปดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แต่งตั้งคณะกรรมการให้มีการดำเนินการใช้วัสดุอย่างเป็นระบบ คัดค้าน ประหยัด ประเมินผลก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้งาน

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนยังอยู่ในความสนใจของผู้ที่มีความประสงค์จะบริจาค โดยมีเหตุจูงใจให้มีการลดหย่อนภาษีเงินได้ตามกฎหมาย 2 เท่า ของจำนวนงบประมาณที่บริจาคอีกทั้งการระดม

ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ส่วนใหญ่นิยมจัดกิจกรรมการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในโอกาสต่าง ๆ ที่บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียน ได้จัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ เช่น การจัดงานศิษย์เก่าของโรงเรียนรุ่นต่าง ๆ วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ จึงทำให้การระดมทรัพยากรของโรงเรียนไม่พบปัญหามากนัก สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ยนต์ศิริ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลวิจัยพบว่า ปัญหาการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีปัญหาระดับปานกลาง จากผลการวิจัยที่ พบว่า แนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 การระดมทรัพยากรด้านงบประมาณ ประกอบด้วย (1) ควรมีการศึกษา วิเคราะห์ กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการระดมทรัพยากร โดยการรวบรวมข้อมูลผู้ที่เคยบริจาค และผู้ที่คาดว่าจะบริจาค (2) ควรมีการวิจัยการระดมทรัพยากร เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ ประเด็นที่กำหนดในการขอรับการสนับสนุน เป็นต้น (3) ควรมีกิจกรรมระดมทรัพยากรงบประมาณที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน (4) ควรจัดกิจกรรมนันทนาการกับกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียน (5) ควรรายงานผลการนำงบประมาณไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับข้อเสนอเชิงหลักการที่นำไปสู่การระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับหลักการระดมทรัพยากรที่ประสบผลสำเร็จ ตามข้อเสนอของ Rosso (1991, p 11) ซึ่งได้เสนอหลักการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย 1. ความเชื่อมโยงกับหน่วยงาน (Linkage: L) ซึ่งมักจะหมายถึง การเชื่อมโยงบุคคลต่อบุคคลกับกลุ่มเพื่อนของผู้บริจาคในปัจจุบัน การพบปะส่วนบุคคลกับผู้มีศักยภาพในการเป็นผู้บริจาคย่อมทำให้เกิดการบริจาคได้ ความเชื่อมโยงนี้อาจจะหมายถึงความเชื่อมโยงทางด้านภูมิศาสตร์ ด้านอารมณ์ และด้านวิชาชีพ หน่วยงานควรคิดทบทวนหลักการเรื่องความเชื่อมโยงนี้ในฐานะที่เป็นเครือข่ายและเป็นตัวกำหนดว่าใครรู้จักใคร ใครสามารถจัดการและดำเนินการเรื่องการพบปะ เพื่อก่อให้เกิดการบริจาคที่ประสบผลสำเร็จ 2. ความสามารถในการบริจาค (Ability: A) เป็นเรื่องวัดความสามารถด้านการเงินที่หน่วยงานคาดการณ์ว่ามีความเหมาะสม การวิจัยด้านการตลาดก่อนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา จะช่วยกำหนดความสามารถด้านการเงินของผู้คาดว่าจะบริจาคได้ การประเมิน

ความสามารถด้านการเงินโดยกลุ่มเพื่อนที่มีความเชื่อมโยงกับผู้ที่คาดว่าจะบริจาคก็เป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดคุณลักษณะด้านนี้ และ 3. ความสนใจ (Interest: I) ในภารกิจของหน่วยงานเป็นเรื่องสำคัญ ถึงแม้ว่าบุคคลจะมีความสามารถในการบริจาคแต่พวกเขาจะไม่บริจาคถ้าพวกเขาไม่มีความสนใจ ความสนใจทำให้เกิดการติดตามข้อมูลข่าวสาร และนำไปสู่การมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของ Seiler ที่กล่าวว่า การระดมทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ระดมทรัพยากรจะต้องรู้จักกลุ่มผู้บริจาค (Identifying the Constituency) และการระดมทรัพยากรจะเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องมีการแสวงหาแหล่งทุนและสามารถประเมินศักยภาพของผู้ที่คาดว่าจะให้ทุนได้ (Seiler, 2002: 25) ซึ่งผลการวิจัยของ บุญส่ง จอมหงษ์ และกาญจน์ เรืองมนตรี (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการระดมทุนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ที่ศึกษาความต้องการจำเป็นการระดมทุน ซึ่งได้แก่ การวางแผน แนวทางการระดมทุนสำหรับสถานศึกษาและการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งมีประเด็นที่ค้นพบในงานวิจัยในครั้งนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย

2.1 การระดมทรัพยากรด้านงบประมาณ ควรมีการศึกษา วิเคราะห์ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ในการระดมทรัพยากร โดยการรวบรวมข้อมูลผู้ที่เคยบริจาคและผู้ที่จะบริจาค ควรมีการวิจัยการระดมทรัพยากร เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ ประเด็นที่กำหนดในการขอรับการสนับสนุน เป็นต้น ควรมีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรงบประมาณที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน ควรจัดกิจกรรมนันทนาการกับกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียนและ

2.2 โรงเรียนควรวางแผนและกำหนดนโยบาย ศักยภาพนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอื่น ๆ ร่วมด้วย และประชุมร่วมกันกับผู้มีส่วนได้เสีย ในการวางแผนการดำเนินงานระดมทรัพยากรของโรงเรียน ในการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ภายหลังที่ได้รับการสนับสนุน ควรดำเนินการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับไปดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แต่งตั้งคณะกรรมการให้มีการดำเนินการใช้วัสดุอย่างเป็นระบบ คุ่มค่า ประหยัด

ประเมินผลก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้งาน ข้อค้นพบดังกล่าวนี้ว่าเป็นหลักการที่ผู้บริหารโรงเรียนได้นำเอาหลักการ/ทฤษฎีการบริหาร มาประยุกต์ใช้ในการระดมทุนและทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 25) ได้ให้ความหมาย แนวคิด “4M’s” ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการลงทุนในทรัพยากร เพื่อการศึกษาของโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment; PISA) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิณสุตา สิริธรรังศรี (2562) ผลการวิจัยพบว่า 1. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ระดับนโยบายมีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน ในระดับสถานศึกษามีการระดมทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน ปัญหาคือ ขาดการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จก็คือ การวางแผนที่ดี การมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำ ผู้บริหาร การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง การใช้จ่ายทรัพยากรตามวัตถุประสงค์ และการติดตามประเมินผลและรายงาน 2. รูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นรูปแบบกลางที่สถานศึกษาต่าง ๆ สามารถเลือกใช้ได้ตามบริบท ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการระดมทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน ประเภททรัพยากรที่ระดม กลยุทธ์ที่ใช้ในการระดม สิ่งที่ยังระงับในการระดม และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า ปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง และยังได้พบว่า ด้านที่มีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ได้แก่ ด้านทรัพยากรงบประมาณ และด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หรือผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น ๆ หากมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ควรมีการวางแผนการระดมทรัพยากรให้รอบคอบ สำหรับแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ควรมีการวางแผน และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานอย่างรัดกุม อย่างเป็นระบบ คำนึงค่า ประหยัด ประเมินผลก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้งาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบในครั้งนี้ พบว่า ปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ที่ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หรือผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการระดมทรัพยากรให้รอบคอบ และนำข้อเสนอที่ได้จากการวิจัยนี้ไปเป็นองค์ประกอบสำคัญในการวางแผนการระดมทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ

2. ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย (1) ควรมีการศึกษา วิเคราะห์ กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการระดมทรัพยากร โดยการรวบรวมข้อมูลผู้ที่เคยบริจาค และผู้ที่คาดว่าจะบริจาค (2) ควรมีการวิจัยการระดมทรัพยากร ถึงการศึกษาความเป็นไปได้ (3) ควรมีจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรงบประมาณที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน (4) ควรจัดกิจกรรมนันทนาการกับกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียน (5) ควรรายงานผลการนำงบประมาณไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค ข้อค้นพบดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 หรือผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาอื่น นำแนวทางที่ค้นพบนี้ไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรของโรงเรียนต่อไป

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนควรวางแผนและกำหนดนโยบาย ศึกษา นโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอื่น ๆ ร่วมด้วย และประชุมร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย ในการวางแผนการระดมทรัพยากรของโรงเรียน ในการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ภายหลังที่ได้รับการสนับสนุน โรงเรียนควรดำเนินการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับไปดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้บริหารควรนำไปศึกษา วิเคราะห์ และนำแนวทางดังกล่าวไปวางแผนการระดมทรัพยากรการศึกษา ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามบริบทของโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อทำให้การระดมทรัพยากรทางการศึกษาประสบผลสำเร็จ

2. ควรศึกษาวิธีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ได้วิธีในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา ยนต์ศิริ. (2562). การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. ในวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- บุญส่ง จอมหงส์ และกาญจน์ เรืองมนตรี. (2563). การพัฒนาแนวทางการระดมทุนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสารมหาจุฬานาคธรรพชน, 7(7), 304 – 318.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2547). ประมวลการสอนชุดวิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา หน่วยที่ 1. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิณสุตา สิริธัชชี. (2662). การระดมทรัพยากรทางการศึกษา. วารสารสุทธิปริทัศน์, 106(33), 1-16.
- สุวิทย์ ยอดสละ. (2554). การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กแนวใหม่: ทางรอดหรือทางเลือก. ในวิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). การวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). การปฏิรูปกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- Rosso, H.A. (1991). Achieving Excellence in Fund Raising: A Comprehensive Guide to Principles, Strategies, and Methods. San Francisco: Jossey - Bass.
- Seiler, L. T. (2002). Developing and Articulating a Case for Support, Hank Rosso's Achieving Excellence in Fund Raising. (2nd ed.). San Francisco: Jossey – Bass.